

Interná smernica ohľadne ochrany práv detí

Poradňa pre občianske a ľudské práva so sídlom Hrnčiarska 2/A, 040 01 Košice

1. Úvod

1.1 Cieľ a účel

Poradňa pre občianske a ľudské práva (ďalej „Poradňa“) sa zaväzuje k najvyšším štandardom ochrany detí. Táto smernica stanovuje povinnosti, zodpovednosti a postupy tak, aby sa zabezpečilo bezpečné, dôstojné a rešpektujúce prostredie pre všetky deti, ktorým Poradňa poskytuje služby, najmä rómske deti, ktoré sú zastupované v súdnych a iných konaniach v prípadoch diskriminácie alebo iných porušení práv a s ktorými prichádzame do kontaktu v rámci našej činnosti. Poradňa pre občianske a ľudské práva uplatňuje zásadu nulovej tolerancie voči akejkoľvek forme zneužívania, zanedbávania, vykorisťovania alebo nevhodného správania voči deťom. Všetky formy porušovania práv detí sú neprijateľné a budú riešené promptne, nestranne a v súlade s touto smernicou a právnym poriadkom Slovenskej republiky.

1.2 Právny rámec a štandardy

Táto smernica je v súlade s:

- medzinárodnými dohodami o právach dieťaťa (napr. Dohovor o právach dieťaťa OSN),
- relevantnými európskymi právnymi predpismi (napr. Chartou základných práv EÚ),
- štandardmi Európskej komisie: *Keeping Children Safe: The International Child Safeguarding Standards*. [European Commission](#)

1.3 Rozsah platnosti

Táto smernica sa vzťahuje na všetkých zamestnancov, zamestnankyne, dobrovoľníkov, dobrovoľníčky, spolupracovníkov, externých právnych zástupcov, stážistov a každého, kto pôsobí v mene Poradne a prichádza do priameho alebo nepriameho kontaktu s deťmi.

2. Definície

- **Dieťa:** osoba mladšia ako 18 rokov.
- **Zastupovanie:** právne alebo iné presadzovanie záujmov dieťaťa, vrátane účasti v súdnych alebo správnych konaniach týkajúcich sa diskriminácie, porušovania práv, atď.
- **Rómske dieťa:** dieťa, ktoré sa identifikuje ako Róm/ Rómka alebo je tak identifikované podľa jeho kultúrneho/etnického pôvodu.
- **Kontaktná osoba / osoba dôvery:** osoba menovaná organizáciou na monitorovanie dodržiavania smernice týkajúcej sa ochrany detí a slúži ako prvý kontakt pri oznámení alebo podozrení zo zneužitia či porušenia práv dieťaťa.

- **Zneužitie dieťaťa / porušenie práv dieťaťa:** akákoľvek forma fyzického, psychického, sexuálneho zneužitia, zanedbávania, diskriminácie, alebo iné konanie ohrozujúce dôstojnosť, práva alebo blahobyt dieťaťa.

3. Zásady

1. **Bezpečnosť a ochrana** – deti musia byť vždy chránené pred akýmkoľvek rizikom zneužitia, diskriminácie či iných porušení práv.
2. **Rovnosť a nediskriminácia** – zvláštnu pozornosť sa venuje ochrane rómskych detí, ktorých práva sú často ohrozené; organizácia sa zaväzuje zabezpečiť rovnaký prístup k spravodlivosti a ochrane práv bez ohľadu na etnický pôvod.
3. **Záujem dieťaťa na prvom mieste** – pri každom rozhodovaní, konaní či poskytovaní služby musí byť primárny záujem dieťaťa rozhodujúci.
4. **Rešpekt a dôstojnosť** – deti sú jednotlivci s právami; komunikácia s nimi a s ich rodinami musí byť citlivá k ich kultúre, jazyku, tradíciám a osobnosti.
5. **Transparentnosť a zodpovednosť** – jasné postupy, zodpovednosť a mechanizmy na nahlasovanie, prešetrovanie a vyvodzovanie zodpovednosti za porušenie tejto smernice.
6. **Právo na súkromie** – ochrana osobných údajov dieťaťa, zachovanie dôvernosti v rozsahu, ktorý je bezpečný a zákonný.

Prevenia

4.1 Výber a kontrola personálu

- Všetci zamestnanci/zamestnankyne, dobrovoľníci/dobrovoľníčky a externí advokáti/advokátky, ktorí pracujú s deťmi, musia podstúpiť preverenie bezúhonnosti (napr. výpis z registra trestov, overenie predchádzajúcich zamestnaní).
- Overenie referencií a skúseností týkajúcich sa práce s deťmi.

4.2 Vzdelávanie a školenia

- Povinné poučenie všetkých zamestnancov/zamestnankyne a externých spolupracovníkov/ spolupracovníčok o smernici týkajúcej sa práv detí, právach detí, diskriminácii a špecificky o ochrane rómskych detí.
- Pravidelné aktualizácie vzdelávania, reflexie prípadov a výmena skúseností.

4.3 Bezpečné prostredie

- Smernica vyžaduje, aby stretnutia s deťmi prebiehali na vhodnom, bezpečnom mieste, kde nie je izolácia; v prípade súdnych alebo právnych stretnutí, aby bola pri stretnutí prítomná viac ako jedna osoba, ideálne zákonný zástupca alebo zákonná zástupkyňa dieťaťa ak to okolnosti dovoľia.
- Máme jasné pravidlá správania a etiky interakcií s deťmi – rešpekt, neubližovanie, primerané jazykové a neverbálne prejavy.

4.4 Komunikácia

- S deťmi a ich rodinami používame komunikačné kanály, ktoré sú im prístupné, zrozumiteľné, sú v ich rodnom jazyku a sú citlivé k kultúrnym rozdielom.

- Informovanie dieťaťa a zákonného zástupcu o právach dieťaťa, o tom, čo môže očakávať (proces, čas, dôsledky), o možnostiach sťažností.

4.5. Etický kódex správania

Zamestnanci/ zamestnankyne, spolupracovníci/ spolupracovníčky a iné spolupracujúce osoby s Poradňou musia dodržiavať nasledujúce zásady správania voči deťom:

- Nikdy sa fyzicky, psychicky ani slovne neubližuje deťom.
- Nepoužívajú sa nevhodné alebo urážlivé výrazy, posmešky alebo gestá.
- Nie je prípustné nadväzovať s deťmi osobné alebo intímne vzťahy mimo rámca profesionálnej činnosti.
- Nie je prípustné poskytovať darčeky, peniaze alebo osobné výhody bez schválenia vedením Poradne.
- Nie je povolené fotografovať alebo nahrávať deti bez výslovného súhlasu dieťaťa (ak je to primerané veku) alebo jeho zákonného zástupcu.
- Všetky interakcie musia byť založené na rešpekte, dôstojnosti a rovnosti.

4.6. Participácia detí

Poradňa podporuje aktívnu účasť detí v rozhodovacích procesoch, ktoré sa ich týkajú. Deti majú právo:

- vyjadriť svoj názor primerane veku a zrelosti a tento názor musí byť zohľadnený pri rozhodovaní.
- Organizácia pravidelne získava spätnú väzbu od detí o kvalite poskytovaných služieb a o efektívnosti ochranných opatrení.

5. Postupy pri identifikácii, hlásení a reakcii na porušenia

5.1 Identifikácia podozrenia alebo oznámenia

- Každý, kto pracuje s deťmi, musí sledovať či nedochádza k možnému zneužívaniu, diskriminácii alebo iného vážnemu porušeniu práv dieťaťa.
- Podozrivé situácie môžu byť napr.: odmietanie prístupu k škole, segregácia, rasistické útoky, psychický nátlak, zneužitie, zanedbanie.

5.2. Ochrana oznamovateľov

- Poradňa zaručuje, že každý, kto nahlási podozrenie na porušenie práv dieťaťa, bude chránený pred akoukoľvek formou viktimizácie alebo diskriminácie. Hlásenia je možné podať aj anonymne. Každé oznámenie sa berie vážne a je prešetrené v súlade s

5.3 Reakcia a prešetrovanie sťažností

- Vedenie Poradne zabezpečí promptné, nestranné vyšetrovanie každej sťažnosti týkajúcej sa porušenia práv detí v súvislosti s predmetom činnosti Poradne
 - Ak je to potrebné, postúpi prípad príslušným orgánom (polícia, sociálne služby, prokuratúra), v súlade s právnymi predpismi Slovenskej republiky.
 - V prípade zistení porušenia povinností podľa tejto smernice Poradňa ako zamestnávateľ vyvodí voči príslušnému zamestnancovi/ zamestnankyni pracovno právnu zodpovednosť v prípade externých spolupracovníkov ukončí zmluvne spoluprácu.
-

6. Ochrana súkromia, dát a dôvernosti

- Všetky informácie týkajúce sa dieťaťa, prípadu, právneho zastúpenia musia byť uchovávané so zaistením dôvernosti.
- Prístup k citlivým údajom len osobám, ktoré ich potrebujú vedieť v rámci svojej práce.
- Súhlas so zverejnením alebo sdíľaním akýchkoľvek informácií (vrátane mediálnej komunikácie) musí byť získaný od dieťaťa (ak má schopnosť dať súhlas) alebo od jeho zákonného zástupcu, vždy s ohľadom na najlepší záujem dieťaťa.
- Poradňa uznáva, že ochrana detí sa musí vzťahovať aj na digitálne prostredie. Pri práci s deťmi v online prostredí platia tieto zásady:
 - Neposielat' deťom osobné správy cez súkromné účty alebo neoficiálne kanály.
 - Nezverejňovať fotografie, videá alebo osobné údaje detí bez informovaného súhlasu.
 - Používať bezpečné platformy pre online komunikáciu.
 - Monitorovať a minimalizovať riziká zdieľania údajov, vrátane kyberšikany a neautorizovaného prístupu.

7. Zodpovednosti a správa

- **Kontaktná je:** Vanda Durbáková- štatutárna zástupkyňa Poradne, ktorá dohliada na dodržiavanie tejto smernice, prijíma oznámenia, koordinuje reakcie, vedie príslušnú dokumentáciu.
 - **Zamestnanci / právni zástupcovia / dobrovoľníci:** povinnosť oboznámiť sa v obsahu tejto smernice pri začatí spolupráce, či pracovného pomeru a dodoržiat' povinnosti v nej uvedené.
-

9. Monitorovanie, hodnotenie a revízia

- Pravidelné hodnotenie uplatňovania tejto smernice.
- Sledovanie počtu hlásení, usmernení, disciplinárnych prípadov, výsledkov prešetrenia sťažností.
- Revízia tejto smernice v prípade ak sa zmenia právne predpisy, ak sa objavia nové riziká, alebo na základe skúseností.

10. Riadenie rizík

Poradňa pravidelne identifikuje, hodnotí a zmiernuje riziká spojené s prácou s deťmi. Súčasťou tohto procesu je:

- Vypracovanie pravidelného hodnotenia rizík pre všetky aktivity, ktoré zahŕňajú kontakt s deťmi.
- Vykonávanie preventívnych opatrení na minimalizáciu identifikovaných rizík.
- Zahŕnutie riadenia rizík do plánovania projektov a právnych služieb.

11. Partnerstvá a spolupráca

Poradňa zabezpečuje, aby všetci partneri, spolupracovníci, advokáti a externí dodávatelia, ktorí prichádzajú do kontaktu s deťmi, dodržiavali zásady tejto politiky alebo mali vlastnú politiku ochrany detí, ktorá spĺňa ekvivalentné štandardy.

12. Špecifické opatrenia týkajúce sa rómskych detí v právnych konaniach

- Uvedomovanie si kultúrneho kontextu: školenia o kultúre, histórii, skúsenostiach – diskriminácii, segregácii, predsudkoch – ktoré rómske deti a ich rodiny zažívajú.
- Podpora právneho prístupu: zabezpečiť, že právne zastupovanie berie do úvahy špecifické potreby rómskeho dieťaťa (jazykové bariéry, dôvera, prístup k informáciám).
- Zabezpečiť tlmočenie a preklady dokumentov, ak je to potrebné.
- Zohľadniť možné bariéry – sociálne, ekonomické – ktoré by mohli brániť účasti rómskeho dieťaťa a jeho rodičov.

13. Záverečné ustanovenia

- Táto politika nadobúda účinnosť dňa 1.9.2025.
- Všetci noví zamestnanci, dobrovoľníci a právni zástupcovia musia byť oboznámení s politikou pri začatí spolupráce/pracovného pomeru.
- Táto smernica je verejne dostupná na web stránke organizácie www.poradna-prava.sk

